

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ГАЛУЗЕВОГО ПРАВА**

**ПРАВОВИЙ СТАТУС УКРАЇНСЬКОГО БЮРО ІНТЕРПОЛУ:
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ**

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконав: студент 2 курсу 13-283Мз групи
Спеціальності 262 Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійної програми
«Правоохоронна діяльність»

Блик Юрій Олександрович

Керівник: к.ю.н., доцентка Гавловська А.О.

Рецензенти: к.ю.н., доцентка Задорожня Н.О.
доцентка Захарова С.І.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Поняття та характеристика елементів інституційної системи	
Інтерполу.....	7
1.1. Система Інтерполу: поняття та організаційно-фінансова основа.....	7
1.2. Елементи структури Інтерполу.....	15
РОЗДІЛ 2. Національне бюро Інтерполу.....	28
2.1 Організаційно-правові засади діяльності НЦБ Інтерполу.....	28
2.2. Елементи правового статусу Українського бюро Інтерполу.....	39
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Міжнародна організація кримінальної поліції (МОКП - Інтерпол) вже давно привертає увагу переважно спеціалістів, які займалися практичними питаннями співпраці між правоохоронними органами різних країн у боротьбі зі міжнародною та міждержавною злочинністю. На початку 90-х років ХХ ст. з поширенням такого соціального явища, як «транснаціональна організована злочинність» на території колишніх держав-членів СРСР, посилюються спроби дослідити її та знайти ефективні засоби боротьби з нею. Загроза, яку представляє цей якісно новий вид злочину для міжнародного співтовариства в цілому, підтверджена прийняттям низки важливих міжнародно-правових актів, зокрема Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року та рішеннями ряду міжнародних організацій (ООН, Ради Європи, ОБСЄ та інших).

Важливим інструментом протидії транснаціональної організованої злочинності є міжнародні міжурядові організації, в системі яких Інтерполу відводиться особлива роль. В сучасних динамічних умовах міжнародного життя ефективність заходів щодо боротьби з транскордонною злочинністю безпосередньо залежить від здатності Міжнародної організації кримінальної поліції розвивати свою інституційну систему та пристосовувати її до потреб міжнародного поліцейського співробітництва. Оскільки механізм співпраці в рамках Інтерполу формується Національними центральними бюро Інтерполу (далі - НЦБ), кожна держава-член, включаючи Україну, бере безпосередню участь у діях по боротьбі з транскордонною злочинністю. Слід підкреслити, що нині наша держава стикається з найбільш гострою проблемою боротьби з найнебезпечнішими злочинами транснаціонального характеру: торгівлею людьми, відмиванням грошей, незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин, що становлять загрозу національній безпеці

України. Певною мірою ефективність боротьби з транскордонною організованою злочинністю також залежить від ефективності вдосконалення інституційної системи Інтерполу, невід'ємною частиною якої є НЦБ Інтерполу в Україні.

Під час дослідження були використані праці таких науковців, як: А.Х. Абашідзе, А. Беннета, Є.А. Данилова, К. Кольяра, Н.Б. Крилова, С.А. Малініна, В. Моравецького, Т.Н. Нешатаєвої, Н.А. Ушакова, Г.В. Шармазанашвілі та інші.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Кваліфікаційну роботу виконано в контексті наукових досліджень відповідно до пункту 3.4.2.5 «Основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук» Національної академії наук України на 2019-2023 роки, пункту 9 розділу «Правове забезпечення інформаційної сфери України» Пріоритетний напрям розвитку правової науки на 2016-2020 роки Національної академії правових наук України, пункту 9.1 «Реалізація державної політики та пріоритетний напрямів створення сучасної інформаційної інфраструктури України» Переліку пріоритетний напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015-2019 роки, затвердженого наказом МВС України від 16 березня 2015 року №275, тематики науково-дослідної роботи кафедри галузевого права факультету бізнесу і права Херсонського державного університету «Теорія та практика реформування галузевого законодавства України» (номер державної реєстрації № 0118U006817). Тему кваліфікаційної роботи затверджено Вченою радою Херсонського державного університету (наказ №902-Д від 05.11.2019).

Метою дослідження є визначення проблем теорії та практики правового статусу Українського бюро Інтерполу.

Для досягнення основної мети необхідно досягти наступні **завдання**:

- дослідити поняття та здійснити характеристику елементів інституційної системи Інтерполу;
- проаналізувати поняття, функції та організаційно-фінансову основу системи Інтерполу;
- охарактеризувати елементи структури Інтерполу;
- визначити організаційно-правові засади діяльності Українського бюро Інтерполу;
- дослідити недоліки та перспективи правового статусу Українського бюро Інтерполу.

Об'єктом дослідження є правові відносини, що виникають в процесі діяльності Українського бюро Інтерполу.

Предметом дослідження є проблем теорії та практики правового статусу Українського бюро Інтерполу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дана робота є продовженням наукових досліджень в сфері правового статусу Українського бюро Інтерполу. В роботі виражено спробу цілісного дослідження основних проблем теорії та практики правового статусу Українського бюро Інтерполу .

Практичне значення полягає в тому, що в роботі сформульовані висновки, пропозиції та рекомендації, які можуть бути використані в подальшому дослідженні даної теми, а окремі положення та висновки роботи – в процесі підготовки і проведення практичних занять з курсу «Міжнародне публічне право», «Адміністративне право».

Апробація результатів дослідження. Основні положення дослідження були представлені на I-му дискусійному форумі «Право в Україні та ЄС: співвідношення, відмінності та перспективи», організованому ГО УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКИЙ ЦЕНТР ПАРТНЕРСТВА (27 грудня 2020 р., м. Херсон).

Структура роботи обумовлена її метою, завданнями та предметом дослідження й складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕМЕНТІВ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ІНТЕРПОЛУ

1.1. Система Інтерполу: поняття та організаційно-фінансова основа

Аналіз теорії та практики дослідження Інтерполу дозволив виділити наступні передумови його створення:

- глобалізація міжнародних відносин зумовила розвиток такого негативного кримінально-правового явища, як «транснаціональна злочинність»;

- такий новий вид злочинності зумовив необхідність створення та розробку нових методів протидії злочинним проявам, в т.ч. і необхідність об'єднання держав в цій сфері;

- виникла потреба створення міжнародного координаційного органу в сфері протидії транснаціональним злочинам;

- додатковою передумовою виникнення Інтерполу стала в т.ч. і необхідність прийняття відповідних міжнародно-правових актів в даній сфері тощо.

Інституційна система Інтерполу почала своє існування з моменту створення International Criminal Police Commission (1923 р.) та продовжила формуватися як International Criminal Police Organization (1956 р.).

Протягом періоду свого становлення та розвитку Інтерпол відіграє значиму роль у розвитку міжнародного поліцейського співробітництва, яке спрямоване на захист та дотримання прав та законних інтересів людини, сприяє координації зусиль держав-учасниць в сфері боротьби зі злочинністю.

На думку Є.А. Говійко, всі етапи становлення інституційної системи Інтерполу можна поділити на:

- I етап - довоєнний;
- II етап - післявоєнний;
- III етап - застійний;
- IV етап - реорганізуючий;
- V етап – сучасний [65, с. 7].

Інституційна система Інтерполу ґрунтується наступних принципах:

- принцип поваги та дотримання прав і свобод людини;
- принцип законності;
- принципі поваги до національного суверенітету країн-учасниць;
- принципі не втручання у їх внутрішню та зовнішню діяльність;
- принципі відсутності мовленевого та географічного обмеження;
- принципі рівності країн-учасниць;
- принципу співпраці країн-учасниць;
- принцип забезпечення невідворотності покарання тощо.

Коротко охарактеризуємо окремі з них

Принцип поваги та дотримання прав і свобод людини визначається Статутом Інтерполу, який визначає що «взаємодія установ кримінальної поліції здійснюється не лише в рамках національних законодавств, а й в дусі Загальної Декларації прав людини» [7].

Принцип рівності всіх країн-учасниць визначає, що всі країни-учасниці мають рівні права в незалежності від рівня їх політичної впливовості на міжнародній арені та від участі їх у формуванні бюджету Інтерполу. Даний принцип реалізується в наступному – голосування на засіданні Генеральної Асамблеї здійснюється за принципом «одна країна – один голос».

Принцип поваги до державного суверенітету країн-учасниць полягає у наступному:

- рішення відповідних органів Інтерполу носять рекомендаційний характер;

- співробітники Інтерполу, поліцейські країн-учасниць можуть здійснювати свої діяльність та території інших країн тільки за наявності відповідної згоди з боку владних структур держави.

Принцип забезпечення невідворотності покарання полягає у тому, що «поліцейські органи всіх країн-членів організації зобов'язані гарантувати, що будь-яка особа, незалежно від її службового чи матеріального стану, будь-яких інших обставин нестиме справедливе покарання за скоєне нею кримінальне правопорушення» [7].

«Принцип протидії виключно загальнокримінальним правопорушенням» гарантує нейтралітет Інтерполу, що передбачено відповідно ст. 3 Статуту Інтерполу «організації категорично забороняється здійснювати будь-яке втручання політичного, воєнного, релігійного чи расового характеру. На практиці цей принцип призводить до того, що Інтерпол утримується використовувати свої ресурси для розслідування злочинів, де наявна, приміром, політична або релігійна складова» [7].

Принцип загальності поліцейського співробітництва передбачає, що держави-члени Інтерполу можуть взаємодіяти з іншими країнам. Такій взаємодії не повинні завадити географічні, мовні чи будь-якими інші фактори.

Принцип функціонального співробітництва передбачає, що «будь-який поліцейський орган країни-члена може мати зиск від міжнародного співробітництва поліції, незалежно від своєї офіційної назви. В цьому сенсі кримінальна поліція розуміється не як система органів, а, як, власне, функції, що вона виконує» [7].

Принцип гнучкості та оперативності методів роботи, який означає на практиці «використання Інтерполом в своїй діяльності методів, враховуючих наявність великого різноманіття соціальних і політичних структур, а також ситуацій, що виникають в різних кутках земної кулі» [7].

З-поміж основних функцій діяльності Інтерполу виділяють:

- координація міжнародного розшуку злочинців;

- боротьба та профілактика торгівлі людьми, контрабанди наркотиків, злочинів в сфері економіки та високих технологій, злочині у сфері фальсифікації грошей та інших цінностей, дитячої порнографії та проституції;

- протидія організованими злочинними угрупованнями;

- забезпечення громадської безпеки й боротьба із тероризмом.

Процес вступу до Міжнародної організації кримінальної поліції є відносно простим «демократичним».

Інтерпол не відноситься до міжнародних міжурядових організацій, які представляють інтереси будь-якого конкретного географічного регіону або групи країн, об'єднаних за економічними чи політичними критеріями. Інтерпол, природно, належить до «відкритих» універсальних міжнародних організацій.

У випадку, коли країна хоче приєднатися до Інтерполу, уряд надсилає заявку Генеральному секретарю. Потім пропозиція розглядається Генеральною Асамблеєю і повинна бути схвалена двома третинами голосів. Крім того, країна повинна виконати певні фінансові зобов'язання, про які йдеться нижче.

В даний час понад 194 країна є членом Інтерполу, який представляє всі географічні регіони світу і належить до різних груп економічного розвитку.

Фінансування Міжнародної організації кримінальної поліції регулюється Статутом (статті 38-40), Загальними правилами (статті 51-52) [7] та Фінансовими правилами (Фінансові положення) [9].

Відповідно до цих правових актів, ресурси Інтерполу складаються з: фінансових внесків членів організації; благодійних внесків, субсидій та інші ресурсів після їх прийняття або затвердження виконавчим комітетом (стаття 38 Статуту) [7].

Бюджет організації встановлений на 1 рік (фінансовий рік), починаючи з 1 січня і закінчуючи 31 грудня поточного року. Бюджет

встановлюється у валюті країни, в якій знаходиться штаб-квартира організації (м. Ліон, Франці), тобто в євро (на даний час бюджет складає 78 мільйонів євро).

Бюджет організації складається з:

- 1) усіх доходів та витрат, незалежно від їх походження та джерела формування;
- 2) усіх фінансових операцій, в т.ч. і операцій з асигнування (стаття 1 Фінансового Статуту) [9].

Бюджет повинен складатися з наступних розділів:

- 1) положення загальної політики організації стосовно цілей, заради яких бюджет повинен бути досягнутий;
- 2) економічні принципи, на яких базується бюджет;
- 3) фінансова звітність про прибутки, витрати та ресурси, які слід розподілити залежно від вартості існуючих послуг, рівня інфляції та вартості пропонованих нових послуг;
- 4) таблиця доходів і витрат бюджету за статтями;
- 5) таблиця витрат програм Інтерполу;
- 6) таблиця посад персоналу;
- 7) таблиця інвестицій та прибутку від них;
- 8) таблиця довгострокових інвестицій.

Стосовно процедури підготовки та схвалення бюджету, то вона наступна. Виконавчий Комітет на своїй першій сесії дає Генеральному Секретарю директиви щодо процедури встановлення та затвердження бюджету на наступний фінансовий рік.

Ці рекомендації включають:

- розмір бюджетної одиниці або межі, в межах яких цей розмір може бути встановлений;
- показники зростання витрат відповідно до програми діяльності та вартості проживання;
- будь-які інші параметри, які він вважає необхідними.

Генеральний Секретар готує проект бюджету відповідно до попередньо розглянутої структури.

Після затвердження Виконавчим комітетом проект бюджету з додатками повинен бути направлений членам Інтерполу. Відповідно до пропозицій виконавчого комітету Генеральна асамблея визначає загальний прибуток та розмір бюджетної одиниці та затверджує проект бюджету [9].

Генеральний секретар відповідає за виконання бюджету. Він визначає методи та процедури управління ресурсами Інтерполу, щоб вони були недорогими та відповідали документам компанії. Положення про фінанси встановлюють механізм взаємодії між Генеральним секретарем та Виконавчим комітетом та розподіл повноважень між ними щодо виконання бюджету [9].

Так, Генеральний секретар має право перерозподіляти кошти в рамках кожної програми, але перерозподіл коштів між програмами вимагає попереднього схвалення виконавчого комітету. Попереднє схвалення Виконавчого комітету також потрібно, коли створюються нові посади персоналу, які не вказані в таблиці бюджетів.

За попередньою згодою Виконавчого комітету Генеральний секретар вибере банк, в якому будуть зберігатися кошти Інтерполу, і може отримати банківські позики [9].

Генеральний секретар створює власну систему внутрішнього контролю – він призначає фінансового контролера, який працює безпосередньо під його наглядом.

Суть механізму фінансового контролю полягає в тому, що, за деякими винятками, жодні витрати не можуть здійснюватися без згоди фінансового контролера.

Якщо фінансовий контролер відмовиться затвердити запропоновані витрати, Генеральний секретар надішле йому обґрунтовані вказівки. У цьому випадку фінансовий контролер затверджує витрати, але додає до своєї згоди документ, адресований зовнішньому аудиторю.

Виконавчий комітет контролює діяльність Генерального секретаря.

Фінансове положення передбачає іншу форму контролю: Генеральна Асамблея може призначити зовнішнього аудитора за пропозицією Виконавчого комітету. Аудитор призначається на трирічний термін і повинен обіймати посаду в міжнародній аудиторській фірмі або в державній аудиторській службі одного з членів Інтерполу [9].

Щороку Генеральний секретар надсилає фінансовий звіт за попередній фінансовий рік Виконавчому комітету та Генеральній Асамблеї, який затверджує його, а також проект бюджету на наступний фінансовий рік [12].

Як вже згадувалося раніше, прибуток Інтерполу включає внески членів організації. Ми вважаємо за необхідне продумати механізм визначення розміру внеску та його сплати, оскільки за його порушення санкції члена Інтерполу передбачені статтею 52 Загальних правил.

Внески членів Інтерполу сплачуються щорічно у вигляді певної кількості бюджетних одиниць. Розмір внеску визначається за шкалою від мінімального (дві бюджетні одиниці) до максимального, який визначається постановою Генеральної Асамблеї.

Розмір бюджетних одиниць, які повинна платити кожна країна, залежить від розміру валового національного продукту та населення. Коли країна подає заявку на приєднання до Інтерполу, вона пропонує кількість бюджетних одиниць, яку вона хоче заплатити. Виконавчий комітет повинен прийняти мотивоване рішення про прийняття або відхилення запропонованої кількості побутових одиниць.

В останньому випадку країна може звернутися до Генеральної Асамблеї, яка прийме рішення щодо прийняття пропозиції країни. У разі відхилення запропонованої кількості бюджетних статей Генеральна Асамблея зупинить процедуру вступу до Інтерполу, і відповідно Генеральна Асамблея не буде голосувати з цього питання. Оскільки Інтерпол працює в мінливих економічних умовах, час від часу потрібно

змінювати як суму внеску, так і одиницю, наприклад, перехід на євро [7; 9].

Крім того, кожна країна, яка приєднується до організації, повинна сплатити додатковий внесок у розмірі чотирьох бюджетних одиниць на додаток до першого внеску [9].

Для України розмір внеску був встановлений на рівні п'ятнадцяти бюджетних одиниць, а додатковий внесок був сплачений при вступі до Інтерполу [13].

Сума внеску також збільшується, якщо членом Інтерполу є країна, в якій знаходиться субрегіональний офіс (на одну бюджетну одиницю).

Якщо член Інтерполу не сплатив збір за поточний та попередній рік, Генеральний секретар застосовує санкції, передбачені ст. 52 Загальних правил: країна-член Інтерполу позбавлений права голосу на засіданнях Генеральної Асамблеї та інших засіданнях організації.

Ці обмеження не поширюються на зміни до статуту. Боржник позбавлений права бути представленим на всіх засіданнях МОКП, за винятком засідань Генеральної Асамблеї. Боржник не має права висувати кандидатів на посади в Генеральному секретаріаті. Боржник буде позбавлений усіх пільг та послуг, що надаються Генеральним секретаріатом, за винятком тих, що зазначені в Статуті [9].

Якщо боржник не виконав своїх фінансових зобов'язань перед організацією за рік до виборів до виконавчого комітету, делегати цієї держави не можуть бути обрані президентом, віце-президентом або делегатом.

За порушення фінансової дисципліни членами Інтерполу в 1998 році за порушення було встановлено жорсткіше покарання, ніж раніше.

1.2. Елементи структури Інтерполу

Загалом структура МОКП відображає структуру спеціалізованих організацій ООН і не суттєво відрізняється від інших міжнародних організацій.

Відповідно до статті 5 Статуту Інтерполу, до складу Міжнародної організації кримінальної поліції входять:

Генеральна Асамблея;

Виконавчий комітет на чолі з Президентом;

Генеральний Секретаріат під керівництвом Генерального Секретаря;

Національні центральні бюро (НЦБ); консультанти.

Ця структура, як правило, існувала до прийняття нового Статуту 1956 року, і її ефективність була доведена часом і практикою не тільки Інтерполу, але й іншими міжнародними організаціями.

Однак у міру розвитку організації доводилося створювати додаткові органи, включаючи: Комісію з контролю за справами Інтерполу (стара назва – Наглядова рада з контролю за архівами Інтерполу) та Постійний комітет з питань інформаційних технологій.

Ці структурні елементи не закріплено в Статуті, їх правовий статус регулюється іншими документами, а функціонування та взаємовідносини з іншими органами встановлюються під впливом практики діяльності Інтерполу.

Кожен із перелічених у Статуті органів має свою структуру, яка змінюється залежно від потреб організації. Це значною мірою стосується Генерального Секретаріату. Цей орган був реорганізований у 2001 році, що вимагає юридичного аналізу та відображення у науковій літературі, оскільки більшість досліджень із зазначенням внутрішньої структури Секретаріату та його функцій застаріли.

Наприклад, слід зазначити, що одним з найбільш ґрунтовних наукових досліджень правового статусу Генерального Секретаріату Інтерполу В.С. Овчинського є «Інтерпол у питаннях і відповідях» [1].

Однак розділи, в яких він досліджує структуру Генерального секретаріату, а також відповідні розділи в дослідженнях інших авторів, уже містять застарілу інформацію. Тому ми взяли за основу інформацію, яку Інтерпол розміщує безпосередньо на своєму веб-сайті (регулярно оновлюється).

Серед ґрунтовних досліджень в українській науці є робота професора О.М. Бандурки «Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції» [14], яка, незважаючи на подання змістовного матеріалу про діяльність Українського національного бюро Інтерполу, також стосовно звітування про структуру Інтерпол «морально застарів».

Таким чином, найвищим представницьким органом Організації є Генеральна Асамблея [15]. Його вища позиція в системі органів Інтерполу впливає із функцій, закріплених у Статуті, які можна розділити на політичні, регулятивні, виборчі та контрольні:

- виконувати обов'язки, передбачені Статутом (мається на увазі прийняття рішень щодо вступу нових членів до Інтерполу, закріпленого у статті 4 Статуту, або затвердження змін до Статуту, закріплених у статті 42);
- визначити принципи та здійснити загальні заходи, що узгоджуються з досягненням цілей, визначених у ст. 2 Статуту;
- розглянути та затвердити загальну програму діяльності на наступний рік, підготовлену Генеральним Секретарем;
- встановити будь-які правила, які він вважає необхідними;
- обирати посадових осіб Організації для виконання функцій, передбачених Статутом (тобто Президента, віце-президентів та делегатів Виконавчого комітету, Генерального Секретаря);

- приймати резолюції та давати рекомендації членам Організації з питань, що належать до її компетенції;
- визначати фінансову політику Організації;
- розглядає та затверджує угоди, укладені з іншими організаціями.

На наш погляд, основною їх функцією слід вважати політичну (хоча В.С. Овчинський її не виділяє), оскільки лише компетенція Генеральної Асамблеї включає як визначення загальної політики Інтерполу (внутрішньої, так і зовнішньої) та фінансової.

Генеральна Асамблея складається з делегатів, призначених країнами-членами Організації. Кількісний склад делегації не визначений Статутом та іншими документами, у ст. 7 Статуту лише зазначає, що кожного члена Інтерполу може представляти один або кілька делегатів. Делегацію очолює керівник, призначений компетентним урядовим органом цієї країни. У Статуті підкреслюється, що Інтерпол є організацією для співпраці з особливих питань, тому до делегації має певні вимоги [7].

До складу делегації повинні входити: вищі посадові особи тих органів, які виконують поліцейські функції; посадові особи, функціональні обов'язки яких пов'язані з діяльністю Організації; спеціалісти з питань, включених до порядку денного сесій Генеральної Асамблеї (стаття 7 Статуту) [7].

Як визначено в ст. 16 Загальних Правил, члени Організації повинні якомога швидше повідомити Генеральний секретаріат про склад своїх делегацій. Представники країн, які не є членами організації, а також представники міжнародних організацій можуть бути присутніми на сесії Генеральної Асамблеї в якості спостерігачів (стаття 8 Загальних правил).

Наприклад, Арабська рада міністрів внутрішніх справ має статус спостерігача на засіданнях Генеральної Асамблеї Інтерполу і щороку надсилає своїх представників [16] відповідно до ст. 5 Угоди про співробітництво між ООН та МОК, представники ООН мають право відвідувати засідання Генеральної Асамблеї Інтерполу.

Наприклад, представники Європейського Союзу, Міжнародної Асоціації банківської безпеки, Міжнародної організації цивільної авіації, Організації Африканського єдності та Всесвітньої Митної організації у якості спостерігачів взяли участь у 67-й сесії Генеральної Асамблеї Інтерполу.

Ми вважаємо, що наявність статусу спостерігача на засіданнях найвищого пленарного засідання Організації, безсумнівно, позитивно впливає на ефективність діяльності Інтерполу, оскільки дозволяє йому працювати безпосередньо з міжнародними організаціями, що займаються практичними питаннями, пов'язаними з боротьбою з транскордонною злочинністю.

На додаток до положень Статуту організації та Загальних правил Генеральної Асамблеї, регулювання діяльності структурних органів Інтерполу також, здійснюють Правила по процедурам, прийнятими на 65-й сесії (Анталія, Туреччина, 1996 р.) [17].

Ці правила містять усі умови, що стосуються Генеральної Асамблеї, що містяться в Статуті та Загальних правилах. Правила також вносять низку нових пунктів та уточнюють інші, такі як перегляд мандатів делегувань, розміщення делегатів у залі засідань, статус членів виконавчого комітету на засіданнях Генеральної Асамблеї, не враховані голоси, зобов'язання країни-організатора та статус спостерігача [15].

Чергові засідання Генеральної Асамблеї проводяться раз на рік. Засідання зазвичай проводяться восени, і кожна країна-член має право запросити Генеральну Асамблею на засідання на своїй території.

Місце наступної зустрічі буде обрано зустріччю із доступних запрошень в кінці кожної зустрічі. Точну дату наступного засідання визначають сторона, яка запрошує та президент Організації після консультації з Генеральним Секретарем.

Протягом чотирьох місяців держави-члени отримують офіційне запрошення від приймаючої країни за дипломатичними каналами та у формі циркулярів від Генерального Секретаря.

Перед наступним засіданням Генеральної Асамблеї Виконавчий комітет складає остаточний порядок денний, пункти якого відсортовані за терміновістю та пріоритетністю. При цьому слід враховувати приблизний порядок денний, зміст якого визначений у ст. 10 Загальних правил.

Тому попередній порядок денний повинен включати:

- звіт Генерального секретаря про роботу Організації;
- фінансовий звіт та проект бюджету, також представлені Генеральним Секретарем;
- загальна програма діяльності на наступний рік, складена Генеральним секретарем;
- питання, які будуть визначені на попередньому засіданні Генеральної Асамблеї;
- питання від членів організації;
- питання, запропоновані Генеральним секретарем або Виконавчим комітетом (стаття 10 Загальних Правил) [10].

Відповідно до практики організації, цей порядок денний затверджується Генеральною Асамблеєю, яка може додавати термінові пункти.

Засідання Генеральної Асамблеї здійснюється під головуванням Президента Організації, який також веде обговорення відповідно до Кодексу поведінки.

Секретаріат Генеральної Асамблеї забезпечує Генеральний секретар, головним завданням якого є складання підсумкових звітів дебатів за хвилини (статті 33 та 34 Загальних Правил) [8].

Генеральна Асамблея може створювати спеціальні комітети для вирішення як постійних, так і тимчасових питань - "ad hoc" (стаття 17 Статуту, статті 35 та 38 Загальних правил). Робота, пов'язана з різними

пунктами порядку денного, розподіляється між ними. Засідання цих комітетів відбуваються за тими самими правилами, що встановлені Генеральною Асамблеєю. Кожен комітет звітує про свою роботу в Генеральній Асамблеї [8].

Відповідно до порядку денного, прийнятого виконавчим комітетом, щороку створюються такі комітети:

- засідання голів НЦБ;
- Континентальна зустріч для кожного континенту;
- Фінансовий комітет;
- Комітет з питань наркотиків;
- Комітет з питань економічної та фінансової злочинності;
- Комітет з комп'ютеризації та телекомунікацій [1, с. 23];

Крім того, створюється спеціальний комітет, який вивчає проект та дає свій висновок, якщо рішення, яке приймається Генеральною асамблеєю, передбачає внесення змін до статуту організації або загальних правил процедури або додатків до них. Відповідно до статті 56 Загальних Правил, він складається з трьох делегатів, призначених Генеральною Асамблеєю, та двох осіб, призначених Виконавчим комітетом [8].

Для проведення виборів Генеральна Асамблея створює виборчу комісію, що складається щонайменше з трьох глав делегацій (стаття 40 Загальних Правил) [8].

Комітет вивчає всі пропозиції, що будуть йому подані, щоб визначити, чи можна їх представити Генеральній Асамблеї. Члени комітету також виконують функції інспекторів [8].

Судження та пропозиції комітетів розглядаються на засіданні Генеральної Асамблеї, наприклад, у 1962 р. в Мадриді було внесено зміни до статей 35, 36, 46 та 50 Статуту, в 1977 р були внесені на засіданні в Стокгольмі зміни до ст. 16 Статуту та прийнято низку статей Загальних Правил [6, с. 115].

Фінансовий стан організації до Другої світової війни та в повоєнні роки не дозволяв проводити засідання Генеральної Асамблеї за межами Європи, оскільки для виведення великої кількості обслуговуючого персоналу потрібні були значні ресурси. Однак у міру покращення фінансування організації Генеральна Асамблея проводила засідання на інших континентах: у 1955 р. зустріч відбулася в Стамбулі (Туреччина), а в 1960 р. континентальний бар'єр було подолано у Вашингтоні, (США). Зараз звичайною практикою є проведення Організацією засідань Генеральної Асамблеї на різних континентах [4, с. 56-57].

Генеральна Асамблея може скликати позачергові засідання за місцем розташування організації (стаття 14 Загальних Правил). Позачергові збори можуть бути проведені за розпорядженням Президента чи Генерального Секретаря, але не раніше ніж через 30 днів та не пізніше 90 днів після подання заяви. Відповідно до статті 15 Загальних Правил, порядок денний позачергової сесії повинен містити лише ті теми, які стали причиною її засідання [8].

Процес прийняття рішень Генеральної Асамблеї полягає в наступному. Генеральна Асамблея має право приймати рішення лише на пленарних засіданнях. Такі рішення можуть мати форму резолюції відповідно до статті 17 Загальних Правил або просто рішення, зафіксованого у протоколі. Остання форма рішення застосовується при прийнятті рішення про обрання посадових осіб організації, приєднанні до організації нових членів, прийнятті програми дій на наступний рік та виборі місця проведення наступного засідання Генеральної Асамблеї.

Резолюції можуть мати різну форму: текст проекту резолюції може містити правила або рекомендації, які слід прийняти, або останні можна знайти у звіті, що супроводжує резолюцію.

Прикладом є Резолюція № 1 «Прийняття загальних антикорупційних стандартів боротьби із корупцією в поліцейських силах/службами» (71-а сесія, Яунде, 21-24 жовтня 2002 р.), яка містить

додаток до цих стандартів [18]. Звіти можуть подавати або Виконавчий Комітет, або Генеральний Секретаріат.

Коли текст резолюції повинен розглядатися в комітеті вперше, він відомий як попередній проект резолюції. Він стає проектом резолюції при представленні Генеральній Асамблеї на пленарному засіданні. Проекти резолюцій, що містять фінансові компоненти, попередньо повинні бути подані до виконавчого комітету.

В принципі, Генеральна Асамблея приймає рішення простою більшістю присутніх та голосуючих держав-членів (стаття 14 Статуту та стаття 19 Загальних Правил).

Однак пропонувані зміни до Статуту вимагають кваліфікованої більшості членів Інтерполу - дві третини (стаття 42 Статуту), рішення про додавання нових членів до Організації, внесення змін до Загальних Правил та прийняття додатків до Статуту (наприклад, фінансові правила), вимагають двох третин голосів Інтерполу, які присутні та голосують (ст.ст.4, 44 Статуту).

Кожна країна має один голос, який представляє глава делегації, якщо на країну не застосовувалися санкції, передбачені ст. 52 Загальних Правил (відкликання виборчого права). Однак із цього правила є винятки - дискваліфікація не застосовується, якщо приймаються зміни до статуту організації [8].

Голосування проводиться такими способами: підняттям рук, іменним або таємним голосуванням. Якщо рішення приймається простою більшістю голосів, потрібен лише один тур голосування. Другий тур може знадобитися, якщо потрібна кваліфікована більшість (стаття 13 Статуту та статті 18, 21 та 22 Загальних Правил) [8]. На даний момент Інтерпол запроваджує електронну систему голосування, що, безсумнівно, спростить цей процес.

На наш погляд, процес прийняття рішень, встановлений Статутом та Загальними Правилами, відповідає вимогам організації, оскільки Статут

є найважливішим документом, який повинен бути стабільним. Тому використання кваліфікованої більшості, тобто "жорсткий" метод внесення змін до Статуту, є виправданим. Зміни в суспільному житті, практика міжнародних відносин, можуть бути закріплені в документах, що забезпечують "м'який" спосіб внесення змін та організаційних практик діяльності Інтерполу.

Виконавчий комітет - це обраний дорадчий орган Організації, який діє як Генеральна Асамблея між засіданнями [19].

Функції Виконавчого комітету передбачені ст. 22 Статуту: здійснює нагляд за виконанням рішень Генеральної Асамблеї; готує порядок денний засідань Генеральної Асамблеї; вносить на розгляд Генеральної Асамблеї плани роботи та пропозиції, які вона вважає доцільними; контролює діяльність Генерального Секретаря; користується всіма повноваженнями, делегованими йому Генеральною Асамблеєю.

Виконавчий комітет може внести пропозицію про внесення змін до Статуту Організації, прийняття та перегляд правил про персонал, що зберігаються в Генеральному секретаріаті, та правил щодо знищення інформації поліції.

Що стосується бюджету Інтерполу, він дає вказівки Генеральному секретарю, видає правила щодо застосування фінансових правил, затверджує зміни до бюджету, які можуть знадобитися протягом фінансового року, та приймає рішення про санкції проти країн-боржників.

Виконавчий комітет пропонує призначення Генерального секретаря, який буде обраний Генеральною Асамблеєю Інтерполу.

Виконавчий комітет складається з 13 членів:

- президент Інтерполу;
- три віце-президентів та 9 делегатів. Всі вони повинні представляти різні країни відповідно до принципу справедливого географічного представництва.

Враховується географічний розподіл, встановлений Генеральною Асамблеєю на її 33-й сесії (Каракас, 1964 р.): Президент і три віцепрезиденти повинні бути з різних континентів. Якщо Президент не входив до складу виконавчого комітету і не має вакансій на одному континенті, буде обраний четвертий віцепрезидент, щоб усі чотири континенти були представлені на рівні Президента. У цьому випадку Виконавчий комітет тимчасово складатиметься з 14 членів. До цього положення слід внести зміни, якщо дозволяють обставини.

Що стосується виборів членів Виконавчого комітету, то вони обираються Генеральною Асамблеєю в кінці їх повноважень в кінці кожної чергової сесії з числа делегатів Асамблеї. Термін повноважень делегатів закінчується автоматично, якщо вони не можуть задовольнити ці вимоги. Вибори проводяться для заміщення вакансій, що виникають наприкінці терміну повноважень членів у разі смерті або відставки членів виконавчого комітету.

Голосування відбувається таємним голосуванням. Якщо два кандидати мають однакову кількість голосів, відбувається друге голосування. Якщо це не спрацює, буде застосовано жеребкування. Для обрання президента потрібна більшість у дві третини. Якщо ця більшість не досягнута після другого голосування, достатньо простої більшості [19].

Делегати від країн-членів, які не виконали свої фінансові зобов'язання по відношенню до Організації, не підлягають виборам до Виконавчого Комітету. Президент організації обирається на 4 роки, віцепрезиденти - на 3 роки.

Делегати виконавчого комітету обираються на три роки, вони не підлягають негайному переобранню на однакові посади. Термін повноважень члена Виконавчого комітету закінчується, коли він подає у відставку, помирає або перестає бути делегатом Організації. Термін повноважень члена, обраного замість нього, закінчується одночасно з попередником. Члени Виконавчого комітету залишаються на своїх посадах

до кінця сесії Генеральної Асамблеї, що відбулася у році, в якому закінчується їхній термін.

Відповідно до Статуту Організації (стаття 20), Виконавчий комітет збирається не рідше одного разу на рік за пропозицією Президента Організації. Зазвичай Виконавчий комітет збирається три рази на рік. Третя сесія проводиться безпосередньо перед сесією Генеральної Асамблеї в країні перебування. Засідання виконавчого комітету регулюються Статутом, якого слід дотримуватися під час обговорень [19].

Президент Організації є Президентом Виконавчого комітету. Відповідно до ст. 18 Статуту він: «головує на сесіях Генеральної Асамблеї та Виконавчого комітету та керує дискусіями; стежить за тим, щоб діяльність організації відповідала рішенням Генеральної Асамблеї та Виконавчого комітету; можливо, у постійних прямих «зв'язках» з Генеральним секретарем Організації» [7].

Під час виконання своїх функцій усі члени Виконавчого комітету діють як представники Організації, а не як представники своїх країн.

У деяких випадках, коли потрібна допомога фахівців, Виконавчий комітет призначає радників (радників) на три роки (ст. 36 Статуту).

Їх призначення набирає чинності лише після затвердження Генеральною Асамблеєю. Статут конкретно передбачає, що Інтерпол може консультиватися з ними лише на наукові теми (стаття 34 Статуту), і їх роль повинна бути виключно консультативною (стаття 35 Статуту). Існують певні вимоги до консультантів: їх слід обирати серед тих, хто має добре відому репутацію в сферах, що цікавлять Інтерпол. Консультант може бути увільнений від своїх обов'язків рішенням від Генеральної Асамблеї [7].

Генеральний Секретаріат – це постійно діючий апарат Організації, який виконує такі функції (стаття 26 Статуту):

« виконує рішення Генеральної Асамблеї та Виконавчого комітету;
діє як міжнародний центр боротьби зі злочинністю;

діє як спеціалізований та інформаційний центр;
забезпечує ефективне адміністративне управління діяльністю Організації;

підтримує спілкування з національними та міжнародними органами з питань, пов'язаних з ідентифікацією злочинців - через Національне центральне бюро;

готує публікації Інтерполу;

бере на себе обов'язки робочого секретаріату на сесіях Генеральної Асамблеї, засіданнях Виконавчого комітету та інших органів організації;

готує проекти планів роботи на наступний рік, які подаються на розгляд та затвердження Генеральній Асамблеї та Виконавчому комітету;

підтримує прямий і постійний контакт з президентом Організації» [7].

Генеральний Секретаріат очолює Генеральний Секретар, якого можна вважати центральною фігурою в Інтерполі, адже він визначає стратегію та тактику Організації.

Генеральний секретар призначається Генеральною Асамблеєю за пропозицією Виконавчого Комітету строком на 5 років, він може бути переобраний на інший термін, але не може бути старшим 65 років.

«Якщо Генеральний Секретар досяг цього віку при виконанні своїх обов'язків, він/вона може продовжувати виконувати свої обов'язки до кінця свого/її терміну. Генеральний секретар повинен обиратися з числа достатньо компетентних осіб у галузі поліцейської діяльності» (стаття 28 Статуту) [7].

Генеральний секретар має дорадчий голос щодо сесій Генеральної Асамблеї, засідань Виконавчого комітету.

Він набирає та керує персоналом Організації, організовує та керує роботою постійних служб відповідно до рішень Генеральної Асамблеї та Виконавчого комітету. Генеральний секретар несе відповідальність за використання бюджету Організації, яке здійснюється лише за його

вказівками. Фінансова діяльність Генерального секретаря щорічно перевіряється Ревізійною комісією, склад якої обирається Генеральною Асамблеєю (стаття 29 Статуту) [7].

За свою діяльність Генеральний секретар підзвітний Генеральній Асамблеї та Виконавчому комітету.

РОЗДІЛ 2

НАЦІОНАЛЬНЕ БЮРО ІНТЕРПОЛУ

2.1. Організаційно-правові засади діяльності НЦБ Інтерполу

Специфікою правового статусу Інтерполу є одночасна наявність двох систем: Міжнародної організації кримінальної поліції та Національної служби поліції країни-члена Організації.

У звіті про діяльність НЦБ, затвердженому 34-ою сесією Генеральної Асамблеї Інтерполу в Ріо-де-Жанейро (Бразилія) в 1965 році, Бюро дає таке визначення: «вести цю справу на національному рівні як кореспондент, компетентний представник та відповідальна установа Інтерполу; бути в цілому національним органом першочергового значення з усіх питань міжнародного поліцейського співробітництва» [5, с. 128].

Перші НЦБ були створені протягом 1927-1928 років у Відні, Берліні, Амстердамі, Брюсселі, Парижі та багатьох інших столицях. Необхідність створення НЦБ відомий дослідник Інтерполу Я.М. Белсон пояснює наявністю наступними причинами:

- 1) складно уявити, щоб одна особа знала всі нюанси поліцейської діяльності всіх держав у світі;
- 2) . виходячи з вищезазначеного для сприяння співпраці між поліцейськими органами різних країн слід необхідно створити спеціальний відділ поліції, який був би знайомий відповідним поліцейським органам усіх країн;
- 3) будь-яка міжнародна співпраця передбачає контакти, засновані на взаєморозумінні та доброзичливості, що можливо в системі правоохоронних органів країни в цілому, а у відповідних її структурних органах;

- 4) співпраця між різноманітними правоохоронними органами різних країн можуть мати мовленеві та географічні перешкоди, що в свою чергу потребує у відповідних поліцейських органах фахівців, які знають іноземні мови;
- 5) міждержавне поліцейське співробітництво, з метою виконання міжнародних угод та домовленостей потребує у НЦБ висококваліфікованого персоналу, який чітко розуміє свої обов'язки;
- 6) така співпраця між поліцією різних країн потребує суворого регулювання поліцейських процедур окремих країн, тому такий порядок можуть підтримувати особи з НЦБ, які знають усі правила, традиції та механізм роботи Інтерполу.
- 7) в ході діяльності НЦБ встановлюються особисті контакти між окремими керівниками національних бюро, які, існуючи окремо від адміністративних зв'язків, корисні для розслідування складних злочинів;
- 8) міжнародне співробітництво неможливе без сучасного та високотехнологічного обладнання;
- 9) поліцейські органи, відповідальні за міжнародне співробітництво, повинні мати великі можливості та широкі повноваження, оскільки їх діяльність дуже різноманітна: від розслідування технічних та правових питань до арешту злочинця [5,с.125-126].

Інституційна структура Інтерполу включає в себе Національного центрального бюро, які функціонують в кожній державі-члені Інтерполу.

НЦБ – це підрозділ, який безпосередньо забезпечує міжнародне співробітництво правоохоронних органів в межах своєї держави та у відповідності до повноважень Інтерполу.

На думку Є.А. Говійко національне центральне бюро – «це встановлена нормами публічного права система прав, обов'язків та

юридичної відповідальності, що визначають його призначення як міжнародного міжурядового органу» [65, с. 7]

За останні роки роль Національних бюро Інтерполу (далі – НБЦ) в різних країнах у боротьбі з організованою транскордонною злочинністю значно зросла. В рамках нової стратегії Генерального секретаріату перед НБЦ стоять такі цілі, які викладені в документі «Пріоритети Інтерполу на 21 століття» та Програмі стратегічного розвитку – «Програма III «Вдосконалення НБЦ»» [20].

Слід зауважити, що починаючи з 2011 року в структурі НБЦ Інтерполу відбулися значні структурні зміни. Зокрема, було створено:

- 1) відповідний структурний підрозділ по взаємодії з Європейським поліцейським офісом;
- 2) відділ з питань безпеки міжнародних масових заходів.

Відповідно до ст. 32 Статуту Інтерполу, НБЦ спілкуються:

- «з різними установами своєї країни;
- з установами в різних країнах, що діють як Національне центральне бюро;
- з Генеральним Секретаріатом Організації» [7].

Повноваження НБЦ та напрямок його діяльності визначаються державою-членом самостійно, беручи до уваги практику та досвід Інтерполу.

Водночас слід дотримуватись мінімальних стандартів обслуговування, які вимагають усі НБЦ для забезпечення міжнародного співробітництва поліції. Таким чином, НБЦ повинні підтримувати постійне цілодобове спілкування за допомогою електронної пошти X.400, мати ефективні засоби зв'язку з підрозділами поліції та іншими правоохоронними органами країни (факс / телекс).

НБЦ працює на трьох офіційних мовах Інтерполу - англійській, французькій, іспанській та, за необхідності, арабській.

НЦБ повинні мати електронну систему, яка називається спілкування через спеціальних службовців, які говорять на двох із зазначених мов. Призначені офіцери зв'язку спілкуються відповідною мовою. Класифікація документів повинна здійснюватися відповідно до стандартів системи електронної пошти X.400. Документи, що надсилаються до НЦБ від імені правоохоронних органів, слід класифікувати за важливістю та надсилати з наступними інтервалами часу: «Терміново» - «негайно»; «Звичайний» - протягом 2 годин; «Non-термінові» / «ні – терміново» - в протягом 24 годин. У кожному документі має бути вказана причина або пояснення певної міри невідкладності.

НЦБ повинна мати систему контролю за передачею термінових документів через офіс, систему контролю за передачею повідомлень/запитів, якістю повідомлень. У кожному офісі також повинна бути система реєстрації, яка дозволить швидко і чітко шукати необхідну інформацію.

Для забезпечення ефективного контролю за ключовими функціями НЦБ кожне бюро повинно здійснювати безпосередній контроль (або контроль за окремими групами) за:

засобами зв'язку;

система реєстрації;

працівники, зайняті в різних сферах діяльності.

З точки зору основних принципів, персонал НЦБ повинен бути готовим дотримуватися директив Інтерполу, вказівок та інструкцій.

НЦБ повинен розробити стратегію роботи з регіональними представниками.

Що стосується спеціалізації, кожен НЦБ повинен визначити ключові сфери своєї діяльності: наркотики; злочини проти особи; крадіжка, включаючи викрадення транспортного засобу; економічна злочинність, включаючи шахрайство (підробка банкнот та інших цінних паперів, кіберзлочинність, екологічні злочини та відмивання грошей).

Кожен із цих напрямків діяльності повинен розроблятися певною групою працівників.

Кожен НЦБ повинен подати в Генеральний секретаріат схему своєї організації, а у разі реорганізації - нову схему. Вищевказане може служити лише зразком для організації НЦБ, деякі НЦБ можуть віддавати перевагу географічному принципу організації.

Національні центральні бюро Інтерполу збирають у своїх країнах інформацію про злочини, які перевищують небезпеку для певної країни: від імені Інтерполу вони видають накази поліцейським органам своєї країни щодо пошуку, затримання та арешту злочинців-втікачів.

Як зазначалося раніше, НЦБ виконує завдання в межах компетенції національних поліцейських органів щодо забезпечення так званого «зв'язку з Інтерполом». У цьому контексті вони постійно контактують із Генеральним секретаріатом у Ліоні та НЦБ з інших країн-членів Інтерполу.

Конкретні завдання НЦБ включають, зокрема, оголошення міжнародного розшуку, а також здійснення заходів, пов'язаних з екстрадицією (допитом), допитом та іншими діями проти злочинців, яких розшукує Інтерпол. Загалом, НЦБ Інтерполу є постійними органами зв'язку між державами-членами Інтерполу для координації та зв'язку, і вони отримують та передають всі види міжнародних розслідувань у розслідування поліції. Вони служать центрами зв'язку для місцевих поліцейських сил, митних та імміграційних установ, а також тих, хто бере участь у боротьбі зі злочинністю в інших державних установах (фінансових установах, органах охорони здоров'я, освітніх організаціях тощо) [5, с. 127-128].

Вчення НКП прийнято на 34-й сесії Генеральної Асамблеї Інтерполу в 1965 році, зазначив ще одну область діяльності: НЦБ як представник Інтерполу в країні слід домагатися активної участі національної поліції Інтерпол, щоб пояснити умови та принципи міжнародне співробітництво поліції в його системі.

Водночас НЦБ повинні стати центром пропаганди політики Інтерполу, ініціаторами та лідерами в реалізації всіх рішень Генеральної Асамблеї [23, с.92-93].

Генеральний секретаріат повинен зосередитись на визначенні основних функцій, які необхідно виконувати, та чіткому формулюванні їх головними партнерами - НЦБ. Генеральний Секретаріат повинен зосередитись головним чином на боротьбі з тяжкими злочинами та організованою злочинністю у таких основних сферах, як:

- наркотики;
- транснаціональні злочини;
- нелегальна імміграція;
- злочинність пов'язана з угоном автотранспортних засобів;
- торгівля людьми;
- діяльність організованих злочинних груп;
- відмивання грошей;
- контрабанда;
- підробка грошей та валютних цінностей.

Цю діяльність не слід розглядати як виняток щодо інших видів злочинів, але ресурси та пріоритети Інтерполу повинні бути спрямовані виключно на боротьбу з вищезазначеними злочинами [20].

Основні функції слід розглядати на регіональній основі, враховуючи також особливості різних регіонів світу. Створення таких чітких та визначених функцій покращить послуги, що надаються Генеральним Секретаріатом, а НЦБ також зможе застосовувати більш цілеспрямований підхід відповідно до цих функцій [20].

У НЦБ та Генеральному Секретаріаті повинна бути запроваджена система контролю якості для відстеження вхідних та вихідних повідомлень, яка має приймати стандартні форми. Слід звернути увагу на розробку та впровадження електронної системи підготовки та розповсюдження звітів Інтерполу для організації міжнародних розшуків.

Щодо міжнародної ролі НЦБ, їх завдання полягають у наступному. Генеральний секретаріат повинен визначити важливість дізнання/розслідування та запропонувати Бюро нові підходи для з'ясування його позиції та можливостей [20].

НЦБ повинен прагнути консолідувати структурні підрозділи, які співпрацюють з міжнародними організаціями (Шенгенська угода, Європол, SECI тощо), щоб забезпечити більш широке та ефективне співробітництво.

Щодо національної ролі НЦБ, ця програма передбачає наступне: НЦБ (за підтримки Генерального Секретаріату) повинні прагнути офіційно оформити робочі відносини з ключовими партнерами (правоохоронними та іншими державними органами), використовуючи [20]:

- законодавство (де це можливо);
- угоди про рівень обслуговування;
- угоди про партнерство.

Ці відносини не повинні порушувати вимоги НЦБ або рівень обслуговування, на який можуть покладатися філії НЦБ та організації.

Програма передбачає:

- створення навчальних програм для національних правоохоронних органів щодо ролі та можливостей НЦБ та Генерального Секретаріату Інтерполу;
- запровадження в систему офіцерів зв'язку в правоохоронних органах та підрозділах НЦБ для забезпечення співпраці між відповідними службами.

НЦБ повинні виконувати основні функції, рекомендовані вище для Генерального секретаріату, та забезпечувати боротьбу зі злочинністю у пріоритетних сферах [20].

Держави-члени Інтерполу повинні оцінити пріоритетність інформаційного процесу та забезпечити досягнення цієї мети, надавши національним правоохоронним органам, до яких належать НЦБ, доступ до національних та міжнародних баз даних.

Програма визнає, що через різні політичні, економічні та правові обставини не може бути прийнята суворо визначена структура для всіх НЦБ. Однак кожна НЦБ несе відповідальність за забезпечення найвищого рівня обслуговування, і ці міркування можуть допомогти досягти цих стандартів.

НЦБ повинні заохочувати розробку офіційної системи звітності та інформаційних програм для підвищення громадської думки щодо НЦБ та організації Інтерполу.

Програма також визначається окрема роль освіти та навчання персоналу НЦБ. Тому кожне бюро повинно розробити та впровадити відповідні рівні підготовки (як матеріальні, так і фінансові зобов'язання), що пропонуються в даний час [20]. Це дасть змогу визначити основні принципи серед європейських НЦБ, щоб відобразити зміни, необхідні для досягнення високої якості послуг.

У тих же випадках, коли не проводиться навчання, відповідне Бюро вживатиме заходів щодо виправлення ситуації якомога швидше. Генеральний Секретаріат повинен враховувати потреби у навчанні цих Бюро та сприяти ознайомленню з відповідними програмами та самим навчанням. Це програмні положення, яким має відповідати кожна НЦБ. Тим часом, як зазначалося вище, Статут Інтерполу не містить жодних положень щодо компетенції та організаційної структури НЦБ. При виборі правоохоронної служби, на яку покладено завдання Бюро, обсяг повноважень також визначається країною-членом організації на власний розсуд. Таким чином, кожна НЦБ Інтерполу має певні характеристики власних організаційно-правових принципів.

Наприклад, Інтерпол-NZB в Австрії входить до підрозділу D (кримінальна поліція) Генерального директорату громадської безпеки і складається з:

- Центрального агентства з питань боротьби з наркотиками;
- кримінальної поліції;

- управління по боротьбі з організованою злочинністю;
- судово-медичної лабораторії;
- апарату консультантів з питань міжнародної співпраці у галузі розслідування злочинів та дослідницького підрозділу.

Ці підрозділи контролюють роботу всіх підпорядкованих органів та служб у сфері кримінальної міліції у боротьбі з міжнародною злочинністю [1, с. 36].

Відділ "С" (Відділ кримінальних розслідувань) також виконує функції НЦБ Інтерполу в Республіці Кіпр. Як центральний відділ Головного управління поліції, він виконує координаційні функції та, у разі необхідності, підтримує інші поліцейські служби. Як основний орган розслідування кримінальних правопорушень, він має повноваження координувати та контролювати розслідування тяжких кримінальних правопорушень у країні. Загалом відділ С відповідає за запобігання та розкриття злочинів, притягнення винних до відповідальності. Відділ С, також відомий як Інтерпол-НЦБ, звітує та діє від імені начальника поліції та заступника начальника поліції з оперативних питань. Як НЦБ Інтерполу, Департамент С може вимагати та надавати допомогу іноземним судовим та поліцейським органам. У безпосередньому зв'язку з роботою у зв'язку з розслідуванням міжнародних кримінальних справ у відділі «С» діє спеціальний апарат, який виступає координатором усіх закордонних контактів [1, с. 36].

НЦБ Інтерполу в Норвегії є частиною Національного бюро кримінальних розслідувань (NBKR), яке складається з наступних відділів:

- криміналістичної лабораторії;
- відділу для дактилоскопічних справ;
- слідчий відділ;
- департамент кримінального обліку НЦБ та департамент обліку корпоративних даних;
- центральний департамент з питань нелегальної імміграції.

Норвезький НЦБ відповідає за наступні сфери: телекомунікації, відповідь на запити, база даних для запитів, центральний облік усіх осіб, що розшукуються, а також транспортних засобів та підводних транспортних засобів, комп'ютерний облік зниклих безвісти та Центр автоматизованого пошуку даних (ЦАП) [1, с. 36].

НЦБ Інтерполу в Польщі було перетворено на Управління міжнародного поліцейського співробітництва в 1998 році через структурні зміни в польській службі поліції [26].

Федеральна служба кримінальної поліції Німеччини - єдина національна кримінальна поліція, яка діє як НЦБ Інтерполу в Німеччині. Офіційним керівником є президент Федеральної кримінальної поліції. Служба також відповідає за функціонування Національного підрозділу Європолу та служби SIRENE для імплементації Шенгенської угоди [1, с. 38].

У Республіці Білорусь, згідно з постановою Ради Міністрів від 10 листопада 1993 р. № 774, було створено НЦБ Інтерполу, яке стало частиною Міністерства внутрішніх справ країни.

Функції НЦБ можуть бути покладені на службу, яка безпосередньо не пов'язана з поліцією, наприклад, у Бельгії - це Генеральний секретаріат представників юстиції Міністерства юстиції [4, с. 72].

Позиція щодо доцільності приєднання НЦБ до структури Інтерполу та водночас щодо складу національної поліцейської служби держави-члена організації не є загальновизнаною. Зокрема, на 60-й сесії Генеральної Асамблеї Інтерполу в Пунта-дель-Есте (Уругвай) у 1991 р. питання про внесення змін до Статуту, включаючи статтю 5, тобто структуру організації. У новій версії цієї статті НЦБ будуть вилучені зі структури Інтерполу і стануть лише державними органами. Обговорення цього нововведення було перенесено на наступне засідання делегатами наради [6, с. 221].

Країни, які мають тісні політичні, економічні та історичні зв'язки з певними районами регіону (наприклад, колишніми колоніями), як правило, зацікавлені в розвитку співпраці поліції цих держав. Для того, щоб включити свої віддалені володіння до заходів боротьби зі злочинністю, такі держави створили там філії НЦБ. У країнах з федеральною формою правління переважним є створення філій НЦБ в адміністративно-територіальних одиницях та суб'єктах федерального уряду з використанням адміністративно-географічного підходу. Прикладом є дві держави - США та Російська Федерація.

Раніше НЦБ Інтерполу у США були представлені двома правоохоронними органами - Службою розвідки Міністерства фінансів та Бюро з питань наркотиків того самого відомства [5, с. 125]. Потім офіс було передано Міністерству юстиції США.

На думку К.С.Родіонова, місцеві американські правоохоронні органи не звертались за допомогою до НЦБ, незважаючи на широке повідомлення американській поліції про можливість використання послуг Інтерполу [4]. Причиною цього є децентралізація всієї поліцейської системи в країні, за якої місцеві органи поліції не перебувають під контролем Міністерства юстиції (а в країні немає іншого міністерства з центральними функціями поліції). Відсутність структурних зв'язків з Міністерством юстиції, таким чином, сприяє їх взаємному відчуженню та ускладнює контакти.

У 1987 році була зроблена спроба зблизити можливості Інтерполу та місцевої поліції. Для цього Вашингтон за ініціативою та за участю НЦБ створив офіси (філії) НЦБ в окремих штатах. Вже в 1987 році такі дочірні компанії почали працювати в Айові, Вірджинії, Іллінойсі, Каліфорнії, Канзасі та Колорадо.

2.2. Елементи правового статусу Українського бюро Інтерполу

Як зауважує, І.М. Чуба «... діяльність правоохоронних органів України і, зокрема Укрбюро Інтерполу, з міжнародного розшуку злочинців здійснюється в рамках Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу і має тенденцію до поліпшення цієї співпраці» [85].

В Україні функції НЦБ Інтерполу (далі – Укрбюро Інтерполу) були передані Міністерству внутрішніх справ, в структурі якого створений робочий персонал Бюро. Історія українського НЦБ починається з 7 квітня 1990 р., коли Рада міністрів СРСР прийняла постанову № 338, якою було створено НЦБ Інтерполу в СРСР. За цих умов Україна, як невід’ємна частина Радянського Союзу, звичайно, не могла самостійно налагодити міжнародні поліцейські контакти, але питання членства України в Міжнародній організації кримінальної поліції вже обговорювалося.

Практична реалізація цього плану відбулася після проголошення Україною незалежності: у листопаді 1992 року наша країна була одностайно прийнята до лав організації на 61-й сесії Генеральної Асамблеї Інтерполу в Дакарі (Сінгапур). Відповідно до цього рішення, 25 березня 1993 р. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову № 220 Положення про Національне центральне бюро Інтерполу в Україні (Укрбюро Інтерполу) (далі – Положення) [29].

Передумовами створення та розвитку Українського бюро Інтерполу виступають наступні чинники :

- 1) глобалізація міжнародних відносин;
- 2) інтегрування України до світового співтовариства;
- 3) реформа правоохоронних органів в державі;
- 4) розширення міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю;
- 5) євро інтеграційні процеси тощо.

Дослідження правового статусу Укрбюро Інтерполу здійснювали такі вчені як:

- 1) Смеліка В.Б. – досліджував питання правової природи Інтерполу, організаційно-правові основи участі України у його діяльності, перспективи вдосконалення правового регулювання та діяльності Укрбюро Інтерполу тощо [66];
- 2) Бандурка О.М. – у своїх працях розглядав історію становлення Інтерполу, його інституційну систему, правові основи діяльності тощо [14];
- 3) Черноус Ю.М. – досліджувала діяльність Інтерполу через призму криміналістичної теорії та практики [67];
- 4) Біленчук П.Д., Меркушин В.В. – в аспекті ролі Інтерполу в розкритті транснаціональних злочинів.

На думку, Є.А. Говійко правовий статус Укрбюро Інтерполу включає в себе такі складові елементи, як:

- передумови створення та функціонування Укрбюро Інтерполу;
- система нормативно-правових актів, які врегульовують діяльність Укрбюро Інтерполу;
- місце в системі правоохоронних органів України та системи міжнародних поліцейських органів та взаємозв'язок з ними;
- завдання та повноваження Укрбюро Інтерполу;
- правосуб'єктність та юридична відповідальність Укрбюро Інтерполу [65].

Правовою основою Укрбюро Інтерполу є, окрім Конституції України, законодавчі акти України про боротьбу зі злочинністю, міжнародні договори України, Статут Інтерполу та інші нормативні акти Інтерполу, постанови Міністерства внутрішніх справ України.

Зокрема, серед таких нормативно-правових актів слід відзначити наступні:

1. Наказ МВС України «Про затвердження Порядку дій органів (підрозділів) Національної поліції в разі виявлення осіб, транспортних засобів і документів, відомості щодо яких містяться в банках даних інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу» від 02.10.2018 № 808.

2. Наказ МВС України «Про затвердження Порядку дій посадових осіб Державної прикордонної служби України та органів Національної поліції України в разі виявлення в пунктах пропуску через державний кордон України осіб, автомобільних транспортних засобів і паспортних документів, які перебувають у банках даних інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу» від 14.06.2016 № 505.

3. Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції про порядок направлення представника Національного центрального бюро Інтерполу у представництво до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол» від 17.10.2014 №1088 (втратив чинність).

4. Лист МОНмолодьспорт України «Про формування негативного ставлення суспільства до будь-яких форм і проявів тероризму та екстремізму» від 11.08.2011 № 1/9-609.

5. Наказ МВС України «Про затвердження Порядку залучення радників Національним центральним бюро Інтерполу» від 08.12.2005 № 1132 (втратив чинність).

6. Наказ МВС України, Генерального прокуратуро України, Служби безпеки України, Держкомкордону України, Держмитслужби України, ДПА України «Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів» від 09.01.1997 № 3/1/2/5/2/2 (втратив чинність).

На систему нормативно-правового забезпечення правового статусу Укрбюро Інтерполу також мають суттєві зміни в правовому,

організаційному, технічному та фінансовому забезпечення діяльності Інтерполу.

Також, слід зауважити, що зміни які відбувалися в законодавстві України в різних сферах (зокрема, в кримінальному процесі, в сфері захисту персональних даних, правовому статусі правоохоронних органів, з питань проведення різноманітних реформ у системі державних органів тощо) вплинули на прийняття нових нормативно-правових актів, які визначають правовий статус Укрбюро Інтерполу, внесення відповідних змін та скасування вже існуючих актів. Наприклад, зміни до Положення про Національне центральне бюро Інтерполу затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 220 від 25 березня 1993 р. внесли корективу до визначення правового статусу Укрбюро Інтерполу, а саме закріплено наступне положення «Національна поліція виступає як Національне центральне бюро Інтерполу» [29].

Згідно з пунктом 1 постанови, Бюро представляє Україну в Міжнародній організації кримінальної поліції та є центром координації співпраці між правоохоронними органами країни з компетентними органами іноземних держав у боротьбі з транскордонними злочинами або поза її межами [29].

Основним завданням УкрБюро Інтерполу є забезпечення співпраці з Генеральним секретаріатом та відповідними органами держав-членів організації у боротьбі зі злочинністю. В т.ч. і оцінка масштабів транскордонної злочинності в Україні та загрози, яку представляє злочинна діяльність громадян України за кордоном.

Функції НЦБ Інтерполу в Україні регламентовані, цей підрозділ відповідно до своїх завдань:

- 1) забезпечує обмін офіційною та конфіденційною (оперативно-розшуковою) інформацією в межах Інтерполу та правоохоронних органах України, які здійснюють свої повноваження в сфері боротьби зі злочинністю;

- 2) надсилає до Генерального Секретаріату та НЦБ держав-членів Інтерполу запити та інформацію від правоохоронних органів країни щодо інформації про правопорушення та злочинців, розшукуваних підозрюваних осіб, предмети, документи тощо;
- 3) отримує та контролює виконання запитів та інформації від Генерального Секретаріату та НЦБ держав-членів Інтерполу;
- 4) підтримує представників компетентних органів за кордоном, які приїхали в Україну у здійсненні оперативних, слідчих та інших заходів у зв'язку з боротьбою зі злочинністю;
- 5) терміново інформує національні центральні офіси держав-членів Інтерполу про випадки прямого звернення до їх компетентних правоохоронних органів у країні;
- 6) терміново інформує НЦБ держав-членів Інтерполу про випадки прямого звернення до їх компетентних правоохоронних органів у країні;
- 7) у разі необхідності, надати Генеральному Секретаріату та НЦБ Інтерполу зведену інформацію про злочини, вчинені іноземцями на території України, а також іноземців, затриманих в Україні за підозрою у скоєнні злочинів, які були притягнуті до відповідальності або засуджені;
- 8) організовує участь представників України у засіданнях та конференціях Інтерполу;
- 9) складає звіти, подані Інтерполом, на основі інформації, отриманої правоохоронними органами країни, та надсилає їх до Генерального секретаріату;
- 10) готує аналітичні огляди, звіти та узагальнення на основі матеріалів про боротьбу зі злочинністю Інтерполу;
- 11) готує бланки даних про злочини і злочинців, розшукуваних осіб, предмети і документи;

- 12) бере участь у розробці законопроектів та нормативних актів щодо протидії злочинності;
- 13) бере участь у кримінологічній експертизі законів і підзаконних актів та міжнародних договорів України, з прийняттям та укладанням яких може відбуватися поширення кримінальних правопорушень;
- 14) контролює у межах своєї компетенції дотримання українських міжнародних угод про боротьбу зі злочинністю;
- 15) видає інформаційний бюлетень тощо.

Слід зауважити, що важливим напрямом діяльності Укрбюро Інтерполу виступає протидія міжрегіональних злочинам із застосуванням вибухових речовин та вогнепальної зброї, незаконним обігом наркотиків, незаконною міграцією, тобто тими злочинами, які можуть бути пов'язані із терористичними загрозами.

Серед напрямів вдосконалення правового механізму діяльності Укрбюро Інтерполу слід виділити наступне:

- вдосконалення системи нормативно-правових актів України, що складають нормативну діяльність Укрбюро Інтерполу повинно ґрунтуватися на наступних критеріях:

а) відповідати нормативно-правовим актам Міжнародної організації кримінальної поліції;

б) конкретно, однозначно та об'єктивно здійснювати регламентацію діяльності Укрбюро Інтерполу;

в) коректно тлумачити понятійно-категоріальний апарат, визначений в міжнародних документах;

- співвіднести поняття «міжнародний розшук», яке використовується у національному законодавстві з використанням у діяльності Інтерполу циркулярів, запитів та сповіщень («Жовта карта», «Червона картка», «Блакитна картка», «Зелена картка» тощо);

- подальше реформування правоохоронних органів України з метою увідповіднення їх діяльності міжнародним стандартам поліцейської діяльності;
- вдосконалення системи гарантій та повноважень посадових осіб Укрбюро Інтерполу;
- налагодження та удосконалення системи управлінських зв'язків між НЦБ різноманітних держав-членів Інтерполу;
- визначення системи зв'язків Укрбюро Інтерполу з іншими правоохоронними органами України;
- посилення співпраці і ЗМІ, щодо інформаційного супроводу розкриття кримінальних справ, які мають транснаціональний характер;
- забезпечення належного захисту інформації відповідних баз даних Укрбюро Інтерполу від несанкціонованого доступу тощо.

ВИСНОВКИ

В ході дослідження ми зробили наступні висновки.

Інституційна система Інтерполу почала своє існування з моменту створення International Criminal Police Commission (1923 р.) та продовжила формуватися як International Criminal Police Organization (1956 р.). Протягом періоду свого становлення та розвитку Інтерпол відіграє значиму роль у розвитку міжнародного поліцейського співробітництва, яке спрямоване на захист та дотримання прав та законних інтересів людини, сприяє координації зусиль держав-учасниць в сфері боротьби зі злочинністю.

Інституційна система Інтерполу ґрунтується наступних принципах:

- принцип поваги та дотримання прав і свобод людини;
- принцип законності;
- принцип поваги до національного суверенітету країн-учасниць;
- принцип не втручання у їх внутрішню та зовнішню діяльність;
- принципі відсутності мовленевого та географічного обмеження;
- принцип рівності країн-учасниць;
- принципу співпраці країн-учасниць;
- принцип забезпечення невідворотності покарання тощо.

Дослідження структури МОКП приводить до висновку, що загалом за час існування цієї організації вона суттєво не змінилася і складається з органів, які можна розділити на дві категорії: основоположні (закріплені у статті 5 Статуту), допоміжні (підготовлені відповідно до рішень організації).

Правовою основою діяльності Інтерполу є система відповідного міжнародного та національного законодавства, які визначають:

- порядок роботи головних та допоміжних органів Інтерполу, в т.ч. і НЦБ;

- процедуру прийняття рішень органами Міжнародної організації кримінальної поліції, зокрема процедура голосування тощо;
- порядок формування органів Інтерполу;
- внутрішні організаційні положення про статус співробітників Інтерполу, які виконують завдання міжнародної державної служби тощо.

Внутрішні організаційні правила фінансових питань Інтерполу (фінансові).

Зовнішні організаційні стандарти поділяються на такі групи:

1. Норми, що визначають статус організації в приймаючій країні, тобто статус штаб-квартири Інтерполу, її відносини з країною перебування - з Францією. Ця група стандартів також повинна включати стандарти, що регулюють статус органів організації в країнах перебування, зокрема субрегіональні відділення Інтерполу.
2. Норми, що визначають статус Інтерполу у відносинах: з іншими міжнародними міжурядовими організаціями, такими як Європол, ООН. Вони стосуються аспектів співпраці між цими установами, зокрема надання консультативного статусу Інтерполу в ООН, потім статусу спостерігача на засіданнях Генеральної Асамблеї ООН, технічного співробітництва тощо. Статус спостерігача на засіданнях Інтерполу. Генеральна Асамблея стала серією міжнародні міжурядові організації. з міжнародними неурядовими організаціями.

З-поміж основних функцій діяльності Інтерполу виділяють:

- координація міжнародного розшуку злочинців;
- боротьба та профілактика торгівлі людьми, контрабанди наркотиків, злочинів в сфері економіки та високих технологій, злочинів у сфері фальсифікації грошей та інших цінностей, дитячої порнографії та проституції;

- протидія організованими злочинними угрупованнями; забезпечення громадської безпеки й боротьба із тероризмом.

Відповідно до статті 5 Статуту Інтерполу, до складу Міжнародної організації кримінальної поліції входять: Генеральна Асамблея; Виконавчий комітет на чолі з Президентом; Генеральний Секретаріат під керівництвом Генерального Секретаря; Національні центральні бюро (НЦБ); консультанти.

Інституційна структура Інтерполу включає в себе Національного центрального бюро, які функціонують в кожній державі-члені Інтерполу.

НЦБ – це підрозділ, який безпосередньо забезпечує міжнародне співробітництво правоохоронних органів в межах своєї держави та у відповідності до повноважень Інтерполу.

Українське бюро Інтерполу, з міжнародного розшуку злочинців діє в рамках Міжнародної організації кримінальної поліції.

Передумовами створення та розвитку Українського бюро Інтерполу виступають наступні чинники:

- глобалізація міжнародних відносин;
- інтегрування України до світового співтовариства;
- реформа правоохоронних органів в державі;
- розширення міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю;
- євроінтеграційні процеси тощо.

Правовою основою Укрбюро Інтерполу є, Конституція України, законодавчі акти України про боротьбу зі злочинністю, міжнародні договори України, Статут Інтерполу та інші нормативні акти Інтерполу, постанови Міністерства внутрішніх справ України.

Зміни які відбувалися в законодавстві України в різних сферах (зокрема, в кримінальному процесі, в сфері захисту персональних даних, правовому статусі правоохоронних органів, з питань проведення різноманітних реформ у системі державних органів тощо) вплинули на

прийняття нових нормативно-правових актів, які визначають правовий статус Укрбюро Інтерполу, внесення відповідних змін та скасування вже існуючих актів. Наприклад, зміни до Положення про Національне центральне бюро Інтерполу затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 220 від 25 березня 1993 р. внесли корективу до визначення правового статусу Укрбюро Інтерполу, а саме закріплено наступне положення «Національна поліція виступає як Національне центральне бюро Інтерполу».

Основним завданням УкрБюро Інтерполу є забезпечення співпраці з Генеральним секретаріатом та відповідними органами держав-членів організації у боротьбі зі злочинністю. В т.ч. і оцінка масштабів транскордонної злочинності в Україні та загрози, яку представляє злочинна діяльність громадян України за кордоном.

Важливим напрямом діяльності Укрбюро Інтерполу виступає протидія міжрегіональних злочинам із застосуванням вибухових речовин та вогнепальної зброї, незаконним обігом наркотиків, незаконною міграцією, тобто тими злочинами, які можуть бути пов'язані із терористичними загрозами.

Серед напрямів вдосконалення правового механізму діяльності Укрбюро Інтерполу слід виділити наступне:

1) вдосконалення системи нормативно-правових актів України, що складають нормативну діяльність Укрбюро Інтерполу повинно ґрунтуватися на наступних критеріях:

а) відповідати нормативно-правовим актам Міжнародної організації кримінальної поліції;

б) конкретно, однозначно та об'єктивно здійснювати регламентацію діяльності Укрбюро Інтерполу;

в) коректно тлумачити понятійно-категоріальний апарат, визначений в міжнародних документах;

2) співвіднести поняття «міжнародний розшук», яке використовується у національному законодавстві з використанням у діяльності Інтерполу циркулярів, запитів та сповіщень («Жовта картка», «Червона картка», «Блакитна картка», «Зелена картка» тощо);

3) подальше реформування правоохоронних органів України з метою увідповіднення їх діяльності міжнародним стандартам поліцейської діяльності;

4) вдосконалення системи гарантій та повноважень посадових осіб Укрбюро Інтерполу;

5) налагодження та удосконалення системи управлінських зв'язків між НЦБ різноманітних держав-членів Інтерполу;

6) визначення системи зв'язків Укрбюро Інтерполу з іншими правоохоронними органами України;

7) посилення співпраці і ЗМІ, щодо інформаційного супроводу розкриття кримінальних справ, які мають транснаціональний характер;

8) забезпечення належного захисту інформації відповідних баз даних Укрбюро Інтерполу від несанкціонованого доступу тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Овчинский В.С. Интерпол (в вопросах и ответах). М.: ИНФРА М, 2001. 320 с.
2. Тимченко Л.Д. Международное право: Учебник. Харьков: Консум; Ун-т внутр. дел, 1999. 528 с.
3. Тункин Г.И. Вопросы теории международного права. М., Госюриздат, 1962. 416 с.
4. Родионов К.С. Интерпол: вчера, сегодня, завтра. 3-е изд. перераб. и доп. М.: Междунар. отношения, 1990. 76 с.
5. Бельсон Я.М. Интерпол в борьбе с уголовной преступностью / Под ред. И.И. Карпеца. М.: Наука, 1989. 236 с.
6. Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества. Международный научно-исследовательский проект. М.: Изд-во БЕК, 1994. 279 с.
7. ICPO – Constitution 1956 URL: <http://www.interpol.int/Public/Public/icpo/LegalMaterials/constitution/constitutionGenReg/constitution.asp>
8. Костенко Н.И. Международная уголовная юстиция. Проблемы развития. М.: Роконсульт, 2002. 448 с.
9. ICPO – Interpol Financial Regulations URL: <http://www.interpol.int/Public/icpo/LegalMaterials.asp>
10. Interpol at work (2001 Activity Report). Interpol General Secretariat, Lyon, France. 20 p.
11. Interpol at work (2003 Activity Report). Interpol General Secretariat, Lyon, France. 24 p.
12. Approval of the 1997 Budget (65th Session - Antalya - 23rd-29th October 1996) Resolution AGN/65/RES/22 URL: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/GeneralAssembly/Agn65/Resolutions/AGN65RES22.asp>

13. В. Петров. Нужен ли Украине Интерпол? URL: www.mirrorweekly.com

14. Бандурка О.М. Интерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: наук.-практ. посібник. Харків: Держ. спеціалізоване вид-во „Основи”, 2003. 324 с.

15. General Assembly URL: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/LegalMaterials/FactSheets/FS09.asp>

16. States, Territories and Observers attending the 67th General Assembly session. International Criminal Police Review No 472-473 (1998)

17. Rules of Procedure of the ICPO-Interpol General Assembly appended to Report AGN/65/RAP. No. 3 (65th Session - Antalya - 23rd-29th October 1996) Resolution AGN/65/RES/2 URL: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/GeneralAssembly/Agn65/Resolutions/AGN65RES2.asp>

18. Adopting the global standards to combat corruption in police forces/services Resolution No AG-2002-RES-01 (71th Session - Yaoundé - 21st-24th October 2002) URL: <http://www.interpol.com/Public/ICPO/GeneralAssembly/Agn71/Resolutions/AGN71RES1.asp>

19. Executive Committee URL: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/LegalMaterials/FactSheets/FS10.asp>

20. Штаб-квартира Интерпола информирует. Выборы нового руководства Интерпола. *Интерпол в России*. 2000. №6.. С. 11-12.

21. Drug Control URL: <http://www.interpol.int/Public/Drugs/Default.aspx>

22. Interpol's involvement in the fight against international terrorism URL: <http://www.interpol.int/Public/Terrorism/default.asp>

23. Панов В.П. Сотрудничество государств в борьбе с международными уголовными преступлениями: учеб. пособие. М.: Юристъ, 1993. 320 с.

24. Disaster victim identification (65th Session - Antalya - 23rd-29th October 1996) Resolution AGN/65/RES/13 URL: <http://www.interpol.int/Public/ICPO/GeneralAssembly/Agn65/Resolutions/AGN65RES13.asp>
25. The Interpol DNA Monitoring Expert Group URL: <http://www.interpol.int/Public/Forensic/dna/dnameg.asp>
26. Polish Police in Interpol URL: <http://www.kgp.waw.pl/policja/interpol.html>
27. U.S. National Central Bureau URL: <http://www.usdoj.gov/usncb/StateLiaison/statehome.html>
28. Д.Д. Стронский. Краснодар – Москва – Лион. Правовые основы формирования филиалов ИЦБ. Интерпол в России, №4. 2000. С. 11-12.
29. Положення про Національне центральне бюро Інтерполу в Україні (Укрбюро Інтерполу) затверджене постановою Кабінету Міністрів України № 220 від 25 березня 1993 р. *Збірник постанов КМ України*. 1994. № 2. С. 114.
30. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2001. 340 с.
31. Офіційний сайт Європолу в Інтернеті. URL: <http://www.europol.eu.int/home.htm>
32. Про цілі, завдання та діяльність ФАТФ див. офіційний сайт в Інтернеті: <http://www1.oecd.org/fatf>
33. Галенская Л.Н. Правовые проблемы сотрудничества государств в борьбе с преступностью. Л.: Изд-во ЛГУ, 1978. 86 с.
34. Bresler, Fenton. Interpol. Penguin Books, Canada, Toronto. 1992. 404 p.
35. Бородин С.В., Ляхов Е.Г. Международное сотрудничество в борьбе с уголовной преступностью. М.: Междунар. отношения, 1983. 200 с.

36. Международное уголовное право / И.П. Блищенко, Р.А. Каламкарян, И.И. Карпец и др. М.: Наука, 1999. 263 с.
37. Меркушин В.В. Борьба с транснациональной организованной преступностью. Мн.: Амалфея, 2003. 208 с.
38. Зимин В.П., Зубов И.Н. Международное сотрудничество в области борьбы с преступностью и охраны общественного порядка: уч. пособ. М.: НИИ МВД России, 1993. 36 с.
39. Овчинский В.С. Интерпол (в вопросах и ответах). М.: ИНФРАМ, 2001. 320 с.
40. Тункин Г.И. Теория международного права: (монография). М.: Зерцало, 2000. 416 с.
41. Ашавский Б.М. Межправительственные конференции. М.: «Международные отношения», 1980. 128 с.
42. Шармазанашвили Г.В. Международные межправительственные организации. Учебное пособие. Москва, 1979. 281 с.
43. Право Европейского Союза: Учебник для вузов / Под ред. С.Ю. Кашкина. М.: Юристъ, 2003. 925 с.
44. Европейское право: Учебник для вузов / Под общ. ред. д.ю.н., проф. Л.М. Ентина. М.: Издательство НОРМА, 2002. 720 с.
45. Ильин Ю.Д. Лекции по истории и праву Европейского Союза. Харьков: Фирма «Консум», 1998. – 156 с.
46. Муравйов В.І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами (теорія і практика). К.: Академ-Прес, 2002. 426 с.
47. Татам А. Право Європейського Союзу: Підручник / Пер. з англ. / За редакцією В.І. Муравйова. К.: Абрис, 1998. 424 с.
48. Кернз В. Вступ до права Європейського Союзу: Навч. посіб. Пер. з англ. К.: Т-во „Знання”, КОО, 2002. 381 с.

49. Дейвис Г. Право внутреннего рынка европейского Союза: Учеб. пособие: Пер. с англ. К.: Знання-Прес, 2004. 422 с.
50. Европейский Союз на пороге XXI века: выбор стратегии развития. Под ред. Ю.А. Борко и О.В. Буторниной. М., 2001. 472 с.
51. Право Европейского Союза: правовое регулирование торгового оборота. Учебное пособие. / Под. ред. проф В.В. Безбаха, доц. А.Я.Капустина, проф. В.К.Пучинского. М.: Издательство ЗЕРЦАЛО, 2000. 400 с.
52. Экономика Европейского Союза: Учебник/Г.Ю. Гагарина, В.В. Громько, З.М. Окрут, О.В. Сагинова. М., 2003. 399 с.
53. Шемятенков В.Г. Европейская интеграция. Учебное пособие. М.: Международ. отношения, 2003. 400 с.
54. Толстопятенко Г.П. Европейское налоговое право. Сравнительно-правовое исследование. М., 2001. 230 с.
55. Дубовицкая Е.А. Европейское корпоративное право: Свобода перемещения компаний в Европейском Сообществе. М., 2004. 235 с.
56. Вишневский А.А. Банковское право Европейского Союза: Учебное пособие. М.: Статут, 2002. 388 с.
57. Пашковская И.Г. Европейская экономическая и валютная интеграция: Аспекты права Европейского Союза. М.: ЭЛЕКС-КМ, 2003. 200 с.
58. Опришко В.Ф., Омельченко А.В., Фастовець А.С. Право Європейського Союзу. Загальна частина. К., 2002. 460 с.
59. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навч. посібник. К.: Ін Юре, 2001. 448 с.
60. Муравйов В.І. Право Європейського Союзу /Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право. К.: Юрінком Інтер, 2000. С. 472-531.

61. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. М.: Дело, 1998. 272 с.

62. Левин Д.Б. История международного права. М.: Изд. Ин-та межд. отношений, 1962. 340 с.

63. Про структуру, наприклад, Беотійського союзу див.: Баскин Ю.Я., Фельдман Д.И. История международного права. М.: Межд. отношения, 1990. 176 с.

64. Чуб І.М. Українське бюро Інтерполу як інституція протидії транснаціональній злочинності: правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. Випуск 5, 2016. С. 85-88.

65. Говійко Є.А. Адміністративно-правовий статус Національного центрального бюро Інтерпол: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Класичний приватний університету. Запоріжжя. 2011. 20 с.

66. Смеліка В.Б. Міжнародно-правові засади інституційної система Інтерполу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук.: спец. 12.00.11 «Міжнародне право». Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К., 2006. 20 с.

67. Черноус Ю.М. Криміналістичне забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру: автореф. дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Національна академія внутрішніх справ. – К., 2011. – 20 с.

68. Биленчук П.Д. Транснациональная преступность: состояние и трансформация: Учеб. пособие для вузов. К.: аттика, 1999. 271 с.

69. Меркушин В.В. Борьба с транснациональной организованной преступностью. Мн.: Алманфея, 2003. 208 с.

70. Українське право. URL: https://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/interpol-yak-pratsyuye-mizhnarodna-organizatsiya-kryminalnoyi-politsiyi/